

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра дошкільної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

для аспірантів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня «доктор філософії»

освітньо-наукової програми 012 Дошкільна освіта

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістовий модулів із розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Самостійна робота	64	104
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування готовності майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти до розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку.

Завдання навчальної дисципліни:

– розширення, поглиблення, узагальнення знань майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти про теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку; історію їх створення та сутність; особливості їх розробки, затвердження й впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти;

– формування в майбутніх докторів філософії вміння здійснювати аналіз програмного забезпечення в галузі дошкільної освіти; розробляти й впроваджувати програми для дошкільників в освітню практику закладів дошкільної освіти.

3. Результати навчання за дисципліною:

– здатність діяти соціально відповідально, генерувати нові ідеї, проявляти лідерський потенціал;

– здатність до компаративного аналізу програмних документів в галузі дошкільної освіти в контексті вітчизняного та зарубіжного теоретико-методологічного досвіду;

– здатність до розробки освітніх парціальних програм для дітей дошкільного віку;

– здатність до впровадження програм для дітей дошкільного віку в освітній процес закладу дошкільної освіти;

– здатність до реалізації стандарту дошкільної освіти, забезпечення якості освіти дітей дошкільного віку на засадах упровадження програм в освітню практику закладів дошкільної освіти;

– здатність до актуалізації інтелектуальної активності, інтуїції, гнучкості, оригінальності, об'єктивності, критичності мислення, операцій аналізу, синтезу, співставлення, порівняння для вирішення дослідницьких завдань в галузі дошкільної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 1. Розробка й реалізація програм для дошкільників як умова забезпечення якості дошкільної освіти	11	4	2				5
Тема 2. Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників	5		2				3
Тема 3. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей дошкільного віку	11	4	2				5
Змістовий модуль 2. Історія створення та характеристика освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання	9	2	2				5
Тема 5. Типова програма виховання й навчання в дитячому садку (1984 р.)	9	2	2				5
Тема 6. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в період відродження й розбудови національної системи освіти	9	2	2				5
Змістовий модуль 3. Створення й характеристика освітніх програм для дошкільників на початку ХХІ тисячоліття							

Тема 7. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку	11	4	2				5
Тема 8. Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей дошкільного віку	11	4	2				5
Тема 9. Сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами	7		2				5
Тема 10. Зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку	9	2	2				5
Змістовий модуль 4. Розробка, затвердження й впровадження освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 11. Розробка й затвердження освітніх програм для дітей дошкільного віку	18	4	2				12
Тема 12. Упровадження освітніх програм для дошкільників в освітню практику закладів дошкільної освіти	10	4	2				4
Усього	120	32	24		-	-	64

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
	Аудиторна						
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні		
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 1. Розробка й реалізація програм для дошкільників як умова забезпечення якості дошкільної освіти	10	2					8
Тема 2. Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників	6	2					4
Тема 3. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей дошкільного віку	8						8

Змістовий модуль 2. Історія створення та характеристика освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання	8						8
Тема 5. Типова програма виховання й навчання у дитячому садку (1984 р.)	8						8
Тема 6. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в період відродження й розбудови національної системи освіти	10	2					8
Змістовий модуль 3. Створення й характеристика освітніх програм для дошкільників на початку ХХІ тисячоліття							
Тема 7. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку	11	2					9
Тема 8. Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей дошкільного віку	9						9
Тема 9. Сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами	9						9
Тема 10. Зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку	9						9
Змістовий модуль 4. Розробка, затвердження й впровадження освітніх програм для дітей дошкільного віку							
Тема 11. Розробка й затвердження освітніх програм для дітей дошкільного віку	22	2	2				18
Тема 12. Упровадження освітніх програм для дошкільників в освітню практику закладів дошкільної освіти	10	2	2				6
Усього	120	10	6		-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку

Тема 1. Розробка й реалізація програм для дошкільників як умова забезпечення якості дошкільної освіти.

Сутність поняття «освітня програма для дітей дошкільного віку». Розробка програмного забезпечення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти як результату реалізації організаційної управлінської функції. Науково-методичні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку: багатовіковий практичний досвід виховання дошкільників, актуалізований в народній педагогіці; світові, вітчизняні історичні надбання в галузі освіти дітей дошкільного віку; філософські, суспільствознавчі, психолого-педагогічні наукові доробки; чинна світова й вітчизняна теорія й практика освіти дітей дошкільного віку; результати спеціально організованих психолого-педагогічних досліджень; інноваційні досягнення в галузі теорії та практики дошкільної освіти; сучасні суспільні вимоги до програмних документів. Гуманістична спрямованість освітніх програм для дошкільників. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні як основа для створення сучасних освітніх програм для дошкільників. Інваріантна складова й варіативний компонент комплексних освітніх програм. Зумовленість змісту освітніх програм необхідністю: забезпечення наступності між ланками освіти в умовах освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ); гармонійного розвитку особистості дитини як основи успіху шкільного та дорослого життя.

Основні поняття теми: освітня програма для дітей дошкільного віку, якість дошкільної освіти, методологічні основи, науково-методичні засади, гуманістична спрямованість, Базовий компонент дошкільної освіти.

Тема 2. Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників.

Нормативно-правова основа розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників. Закони України «Про освіту» (Закон від 05.09.2017 р. № 2145 - VIII); «Про дошкільну освіту» (зі змінами). Указ Президента України «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» від 13.10.2015 № 580/2015. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти України). Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 № 641). Чинний Порядок надання навчальній літературі, засобам навчання й навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України. Інструктивно-методичний лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про розроблення програм для дошкільної освіти» № 1/9-152 від 28 лютого 2013 р.

Основні поняття теми: нормативно-правова основа, закон, концепція, стандарт.

Тема 3. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей дошкільного віку.

Відродження й розбудова національної системи освіти. Гуманізація, деідеологізація дошкільної освіти. Визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, самоцінності дошкільного дитинства. Поліпрограменість, варіативність програмного забезпечення сучасної дошкільної освіти. Розробка варіативних, пов'язаних з регіональною специфікою, типом закладів дошкільної освіти, динамічних, соціально зорієнтованих програм, що системно оновлюються й ґрунтуються на досягненнях світової й вітчизняної освітньої науки й практики. Поступовий, контрольований науковими дослідженнями перехід від централізованого програмного забезпечення освітнього процесу до використання гнучких керівництв і програм. Зумовленість переходу до варіативності програмних документів змінами у вітчизняній системі дошкільної освіти (орієнтація на особистісну педагогіку, відмова від жорстко регламентованих форм виховання й навчання дітей; оновлення змісту освіти дітей дошкільного віку; намагання задовольнити різні освітні потреби населення; новітні педагогічні розробки вчених та практиків; упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес ЗДО). Варіативність програмного забезпечення дошкільної освіти як передумова цілісності, цілевідповідності, системності, варіативності, альтернативності, соціальності, науковості, синергетичності, інноваційності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, його відповідності державним стандартам, функціонування в режимі розвитку. Варіативність програмного забезпечення як умова формування орієнтації фахівців дошкільної освіти на самовизначення, самоорганізацію, моделювання авторських проектів, апробацію й упровадження нових програмних матеріалів, вибору батьками необхідного дитині того чи іншого ЗДО.

Основні поняття теми: державність, національна система освіти, деідеологізація, загальнолюдські цінності, самоцінність дошкільного дитинства, поліпрограменість, варіативність, моделювання, апробація, впровадження.

Змістовий модуль 2.

Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей дошкільного віку

Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання.

Інструкція по веденню осередка й дитячого садка (1919 р.). «Програма навичок» (1928 р.). Програма для дитячого садка (книга Є. Тихеевої; 1929 р.). Проект програми для дитячого садка (1932 р.). «Програма виховання» (1934 р.). «Керівництво для вихователя дитячого садка» (1938 р.). «Керівництво для вихователя дитячого садка» (1946 р.; 1953 р.). «Програма виховання в дитячому садку» (1962 р. – 1982 р.; дев'ять видань з деякими змінами).

Основні поняття теми: радянський період розвитку суспільства, інструкція, проект, керівництво.

Тема 5. Типова програма виховання й навчання у дитячому садку (1984 р.)

«Типова програма виховання й навчання у дитячому садку» (за ред. Р. Курбатової, М. Поддякова; 1984 р.). Значення та особливості виховання й навчання дітей дошкільного віку на підставі єдиної типової програми. Типова програма виховання й навчання в дошкільному навчальному закладі як основа для розробки програмно-методичних документів дошкільної освіти в союзних республіках СРСР. Єдина типова програма як підґрунтя для навчально-дисциплінарного підходу до виховання дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: єдина типова програма, навчально-дисциплінарний підхід.

Тема 6. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників у період відродження й розбудова національної системи освіти.

Програма виховання дітей дошкільного віку «Малятко» (1991 р.). Освітня програма розвитку дітей від двох до семи років «Дитина в дошкільні роки» (1991 р.). Програма розвитку, навчання й виховання дітей віку немовляти та переддошкільного віку «Маляточко» (як складова частина програми «Дитина в дошкільні роки»; 1991 р.). Програма виховання й навчання дітей дошкільного віку «Дитина» (1992 р.). Оновлений варіант програми виховання й навчання дітей від трьох до семи років «Дитина» (2003 р.). Програма «Створення умов природного розвитку дітей у системі дошкільного виховання» (Л. Блудова). Програма з валеології «На варті здоров'я малюків» (Н. Денисенко, Л. Мельник; 1998 р.). Програма розвитку українського мовлення дітей з елементами французької мови для дошкільних закладів з російськомовним режимом «Розцвітай же, слово» (Л. Биваліна; 2000 р.). Програма формування здорового способу життя (Л. Калуська). Програма «Екологічний дошкільний заклад» (1997 р.). Базова програма розвитку дітей дошкільного віку (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 1999 р.).

Основні поняття теми: утворення, розбудова, незалежна українська держава, Базова програма розвитку дітей дошкільного віку.

Змістовий модуль 3.

Створення й характеристика освітніх програм для дошкільників на початку ХХІ тисячоліття

Тема 7. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку.

Програма «Дитина» (автор. колектив; наук. ред. Г. Беленька, М. Машовець; 2016 р.). Програма «Впевнений старт» (Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук; 2017 р.). Програма «Я у світі». Від народження до трьох років (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 2014 р.). Програма «Я у світі». Від трьох до шести (семи) років (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 2014 р.). Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг» (автор. колектив; наук. кер. А. Богуш; 2014 р.). Програма «Світ дитинства» (автор. колектив;

наук. кер. А. Богуш; 2015 р.). Програма «Дитина в дошкільні роки» (автор. колектив; наук. кер. К. Крутій; 2016 р.). Програма «Українське дошкілля» (О. Білан; 2017 р.). Програма «Стежина» для закладів дошкільної освіти, що працюють за Вальдорфською педагогікою (А. Гончаренко, Н. Дятленко; 2014 р.). Програма розвитку, навчання і виховання дітей раннього віку «Соняшник» (Л. Калуська; 2014 р.). Програма розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» (Л. Калуська; 2014 р.).

Основні поняття теми: комплексна освітня програма.

Тема 8. Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей дошкільного віку.

Програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (О. Каплуновська, І. Кичата, Ю. Палець; наук. ред. О. Рейпольська; 2016 р.). Програма «Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот» (А. Богуш; 2016 р.). Програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6-7 років «Вчимося жити разом». (Т. Піроженко, О. Хартман; 2016 р.). Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі» (Л. Лохвицька; 2016 р.). Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» (М. Єфименко; 2014). Програма з фізкультурно-корекційної роботи «Горизонтальний пластичний балет (пластик-шоу)» (М. Єфименко, Ю. Мельниченко; 2014 р.). Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» (Л. Лохвицька; 2014 р.). Програма з фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Юний легкоатлет» (І. Масляк, Н. Кулик; 2016 р.). Програма «Настільний теніс» (О. Авраменко, В. Дроздук, Г. Коваленко, Н. Якименко; 2015 р.). Програма «Шкіряний м'яч» (Н. Дяконова, В. Дроздук, Г. Коваленко, Н. Якименко; 2015 р.). Програма «Англійська мова для дітей дошкільного віку» (І. Кулікова, Т. Шкваріна; 2015 р.). Програма розвитку гагаузького мовлення дітей старшого дошкільного віку «Скарбниця гагаузького мовлення, мови моїх батьків» (Т. Бучацька, Р. Кочмар; 2015 р.). Програма «Мудрі шахи» (В. Семизорова, О. Духновська, Л. Пащенко; 2015 р.). Програма «Цікаві шашки» (В. Семизорова, О. Романюк, Г. Дульська; 2015 р.). Програма з формування основ комп'ютерної грамотності у дітей старшого дошкільного віку «Смайлик» (І. Резніченко). Програма оздоровчо-освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку «Веселкова музикотерапія» (І. Малашевська, С. Демидова; 2015 р.). Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі «Грайлик» (О. Березіна, О. Гніровська, Т. Линник; 2014 р.). Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» (Р. Борщ, Д. Самойлик; 2013 р.). Програма «Дитяча хореографія» (А. Шевчук; 2016 р.). Програма формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху «Дитина у світі дорожнього руху» (О. Тимовський, І. Репік; 2016 р.).

Основні поняття теми: парціальна освітня програма.

Тема 9. Сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами.

Програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» (автор. колектив; наук. кер. Т. Скрипник; 2013 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку зі спектром аутичних порушень (Д. Шульженко, К. Островська, Ю. Рибак та ін.). Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» (автор. колектив; заг. ред. Т. Сак). Програма з ознайомлення з навколишнім середовищем «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (О. Блеч; 2012 р.). Програма з сенсорного виховання «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (С. Трикоз; 2012 р.). Програми розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю: «Образотворча діяльність» (С. Трикоз); «Музичне виховання» (О. Василевська та ін.); «Фізичне виховання» (І. Бобренко); «Фізичне виховання і основи здоров'я» (І. Гладченко); «Довкілля і розвиток мовлення» (А. Міненко, О. Мякушко); «Формування соціальних навичок» (А. Висоцька). Програма з трудового виховання «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (О. Чеботарьова; 2012 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату (автор. колектив; наук. кер. М. Єфименко; 2012 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату (автор. колектив; заг. ред. А. Шевцова). Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку (С. Губар, О. Круглик, К. Луцько, О. Мартинчук, К. Скуйбіда, С. Хіміч; 2013 р.). Програма розвитку дошкільників зі зниженим слухом «Стежки у світ» (В. Жук, С. Литовченко, Н. Максименко). Програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років (Л. Вавіна, В. Бутенко, Бутенко, І. Гудим; 2012р.). Програма розвитку дітей з важкими порушеннями зору від 3 до 6 років (В. Бутенко, Л. Вавіна, І. Гудим; 2012 р.). Програма ранньої допомоги дітям сліпим та зі зниженим зором від народження до 3-х років (В. Бутенко, А. Лагута, О. Потамошнева, Н. Смольнякова). Програмно-методичний комплекс «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення» (Ю. Рібцун; 2012 р.). Програма «Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення» (Л. Трофименко; 2012 р.). Програмно-методичний комплекс «Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення» (Л. Бартенєва).

Основні поняття теми: освітня програма для дітей з особливими потребами, аутизм, затримка психічного розвитку, порушеннями опорно-рухового апарату, корекційне навчання.

Тема 10. Зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку.

Програма «Педагогіка М. Монтесорі». Програма «Вальдорфський дитячий садок». Програма «Пілотна школа». Програма «Крок за кроком» (Step by step). Програма ранньої соціалізації дітей «Зелені дверцята». Програма екологічної освіти дошкільників (П. Б. Коркоран, Е. Сіверз; США). Програма екологічної освіти

дошкільників «Світло життя» (Д. Фрідман, М. О'Коннор). Міжнародна програма формування в дітей старшого дошкільного віку соціальної та фінансової грамотності «Афлатот» (2018 р.). Програма «Пралеска» (Білорусія). Комплексні освітні програми для дошкільників (Росія): програма виховання, навчання й розвитку дошкільників (за ред. М. Васильєвої); базисна програма розвитку дошкільників «Витоки» (наук. редактори Т. Алієва, А. Давидчук, В. Новосьолова, Л. Обухова, Л. Парамонова); «Веселка» (автор. колектив; наук. кер. Т. Доронова); «Дитячий садок – дім радості» (В. Іванова, Н. Крилова); «Розвиток» (автор. колектив; наук. кер. Л. Венгер, О. Дьяченко); «Розвиток» (новий варіант; Н. Варенцова); «Обдарована дитина» (автор. колектив; наук. кер. Л. Венгер, О. Дьяченко); «Дитинство» (автор. колектив; наук. кер. В. Логінова); «Крихітка» (Г. Григор'єва, Н. Кочетова, Д. Сергєєва та ін.); «Із дитинства – в отроцтво» (Л. Голубєва, Т. Доронова); «Дитячий садок – дім радості» (В. Іванова, Н. Крилова).

Основні поняття теми: зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку.

Змістовий модуль 4.

Розробка, затвердження й упровадження освітніх програм для дітей дошкільного віку

Тема 11. Розробка й затвердження освітніх програм для дітей дошкільного віку.

Розробка парціальних програм на засадах загальнонаукових (актуальності, науковості, доступності та відповідності програмового матеріалу віковим особливостям розвитку дітей, послідовності, систематичності, концентричності тощо) й специфічних принципів (відповідності світському й гуманістичному характеру освіти; єдності розвивальних, виховних, навчальних цілей і завдань дошкільної освіти; доцільного поєднання наукової обґрунтованості й можливості практичного застосування; особистісно орієнтованої взаємодії дорослих і дітей; раціонального співвіднесення організованої й самостійної, вільної діяльності в дитячому бутті; врахування провідних видів діяльності дітей; забезпечення індивідуального та диференційованого підходів в освітній роботі з дітьми; інтеграції змісту, форм, методів, засобів розвитку, виховання і навчання дошкільників тощо). Складові структури освітніх програм для дітей дошкільного віку.

Затвердження Міністерством освіти і науки України освітніх програм для дошкільників. Схвалення програм комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України. Грифування освітніх програм для дітей дошкільного віку та їх використання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Основні поняття теми: розробка, затвердження, впровадження, грифування, унормованість.

Тема 12. Упровадження освітніх програм для дошкільників в освітню практику закладів дошкільної освіти.

Упровадження загальноукраїнських, регіональних, локальних програм на рівні

всієї України, регіону та окремого ЗДО. Експертиза освітніх програмних документів. Аналіз програмних матеріалів за показниками: теоретичні основи (концептуальні положення); завдання розвитку, виховання й навчання дітей дошкільного віку; принципи побудови; структура, характеристика основних компонентів; методичне забезпечення, його властивості; особливості програми; суб'єктивна оцінка переваг і спірних позицій; вид закладу, якому може бути рекомендована програма; прогноз можливих утруднень для педагогічного колективу під час реалізації; зміст професійної підготовки педагогів до роботи за програмою. Відмінності в теоретичних основах і технологічних особливостях програм. Основні напрямки роботи за різними програмами. Прогнозування шляхів їх включення в діяльність закладу дошкільної освіти. Вибір освітніх програм педагогічними колективами ЗДО та особливості їх упровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти. Поради щодо вибору освітньої програми закладом дошкільної освіти, особливостей її реалізації в освітньому процесі ЗДО. Порушення прав закладів дошкільної освіти у виборі програм освіти дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: впровадження, аналіз, експертиза, вибір освітньої програми.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	16	16
Відвідування семінарських занять	1	12	12
Робота на семінарському занятті	10	12	120
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60
Разом			208
Максимальна кількість балів		208	
Розрахунок коефіцієнта 3,5			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку			
1.	Підготувати відео-презентацію: Базовий компонент дошкільної освіти в Україні – основа для створення	5	5

	сучасних освітніх програм для дошкільників; гуманістична спрямованість освітніх програм для дітей дошкільного віку; наявність та необхідність наступності змісту освітніх програм між ланками дошкільної освіти й початкового навчання		
2.	Підготувати відео-презентацію: нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників	3	5
3.	Розробити зміст семінару-тренінгу «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу ЗДО як умова актуалізації управлінсько-педагогічної творчості фахівців дошкільної освіти»	5	5
Змістовий модуль 2. Історія створення та характеристика освітніх програм для дітей дошкільного віку			
4.	Розробити зміст лекції-дискусії «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу як умова діяльності закладу дошкільної освіти в режимі розвитку»	5	5
5.	Розробити зміст семінару-практикуму з використанням елементів «мозкового штурму»: «Гуманізація й деідеологізація програм для дошкільників як умова якості дошкільної освіти»	5	5
6.	Розробити зміст лекції-«прес-конференції» із залученням спеціалістів з проблеми, яка вивчається «Зміст програмного забезпечення на засадах інтегративного підходу як зміна пріоритетів, напрямків, форм, методів освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти»	5	5
Змістовий модуль 3. Створення й характеристика освітніх програм для дошкільників на початку XXI тисячоліття			
7.	Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку	5	5
8.	Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дошкільників; визначити напрямок парціальної програми для здійснення її розробки	5	5
9.	Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами	5	5
10.	Підготувати відео-презентацію: сучасні зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку	5	5
Змістовий модуль 4. Розробка, затвердження й впровадження освітніх програм для дітей дошкільного віку			
11.	Розробити парціальну програму за власним визначенням її напрямку	12	5
12.	Розробити зміст лекції з аналізом та обговоренням	4	5

	конкретних ситуацій з реальної управлінської практики «Впровадження програм для дітей дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти»		
	Разом	64	60

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Семестрове оцінювання здійснюється у формі усної співбесіди.

6.4. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Сутність поняття «освітня програма для дітей дошкільного віку». Характеристика сучасної системи програмного забезпечення освітнього процесу ЗДО.
2. Розробка програмного забезпечення освітнього процесу в ЗДО як результату реалізації організаційної управлінської функції.
3. Науково-методичні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку.
4. Гуманістична спрямованість освітніх програм для дітей дошкільного віку.
5. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні як основа для створення сучасних освітніх програм для дітей дошкільного віку.
6. Інваріантна складова й варіативний компонент комплексних освітніх програм для дітей дошкільного віку.
7. Зміст освітніх програм щодо забезпечення наступності між ланками освіти в умовах освітньої реформи «Нова українська школа».
8. Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження програм для дітей дошкільного віку.
9. Поліпрограмність, варіативність програмного забезпечення сучасної дошкільної освіти.
10. Зумовленість переходу до варіативності програмних документів змінами у вітчизняній системі дошкільної освіти.
11. Поліпрограмність, варіативність, альтернативність програмного забезпечення як умова якості дошкільної освіти.
12. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку вітчизняного суспільства.
13. Типова програма виховання й навчання у дитячому садку (1984 р.).
14. Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в період утворення й розбудови незалежної Української держави
15. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку.
16. Програма «Дитина» (автор. колектив; наук. ред. Г. Беленька, М. Машовець; 2016 р.).
17. Програма «Впевнений старт» (Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук; 2017 р.).
18. Програма «Я у світі». Від народження до трьох років (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 2014 р.).
19. Програма «Я у світі». Від трьох до шести (семи) років (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 2014 р.).

20. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг» (автор. колектив; наук. кер. А. Богуш; 2014 р.).
21. Програма «Світ дитинства» (автор. колектив; наук. кер. А. Богуш; 2015 р.).
22. Програма «Дитина в дошкільні роки» (автор. колектив; наук. кер. К. Крутий; 2016 р.).
23. Програма «Українське дошкілля» (О. Білан; 2017 р.).
24. Програма «Стежина» для закладів дошкільної освіти, що працюють за Вальдорфською педагогікою (А. Гончаренко, Н. Дятленко; 2014 р.).
25. Програма розвитку, навчання і виховання дітей раннього віку «Соняшник» (Л. Калуська; 2014 р.).
26. Програма розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» (Л. Калуська; 2014 р.).
27. Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей дошкільного віку.
28. Сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами.
29. Зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку.
30. Розробка комплексних, парціальних освітніх програм для дітей дошкільного віку та освітніх програм для дітей з особливими потребами в межах Базового компонента дошкільної освіти.
31. Принципи структурування змісту освітньої роботи з дітьми в комплексних освітніх програмах (інваріантна складова й варіативний компонент).
32. Розробка традиційних, інноваційних, альтернативних програм. Варіативні освітні програми для дітей дошкільного віку.
33. Розробка освітніх загальних, спеціальних, експериментальних програм.
34. Розроблення програм на засадах загальнонаукових і специфічних принципів.
35. Складові структури розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку.
36. Затвердження освітніх програм для дітей дошкільного віку.
37. Упровадження загальноукраїнських, регіональних, локальних програм для дітей дошкільного віку.
38. Аналіз освітніх програм для дошкільників педагогічними колективами ЗДО.
39. Вибір освітніх програм педагогічними колективами ЗДО.
40. Особливості впровадження програм в освітній процесі закладів дошкільної освіти.

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Дитина : освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк ; авт. кол. А. Г. Беленька, О. Л. Богиніч, Н. І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред. А. Г. Беленька, М. А. Машовець. – Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
2. Низковська О. Новинки програмно-методичного забезпечення змісту дошкільної освіти / О. Низковська // Дошкільне виховання. – 2017. – № 2. – С. 10–15.

3. Пономаренко Т. О. Теорія і методика формування управлінської культури керівників дошкільної освіти : монографія / Тетяна Олександрівна Пономаренко. – Суми : Вінниченко М. Д., 2017. – С. 42–61.

4. Про особливості організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2018-2019 навчальному році: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-386 від 13.06.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?q>

5. Про розроблення програм для дошкільної освіти: Інструктивно-методичний лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-152 від 28.02. 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?q>

Додаткові

1. Дитина в дошкільні роки : комплексна освітня програма / автор. колектив ; наук. керівник К. Л. Крутий. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2016. – 160 с.

2. Комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів «Світ дитинства» / упор. : О. М. Байєр, Л. В. Батліна, А. М. Богуш; за заг. ред. Л. В. Батліної. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 200 с.

3. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.

4. Парціальні програми у ДНЗ. Методичні рекомендації щодо створення та використання парціальних програм у дошкільному навчальному закладі / укладачі: С. Ф. Ковтун, Л. Б. Міщенко. – Суми, СОППО.– 2009.– 44 с.

5. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти: Навчальний посібник / Тетяна Олександрівна Пономаренко. – Краматорськ, КЕГІ, 2012. – С. 135–173.

6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / [О. І. Білан]; за заг. ред. О. Низьковської. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 264 с.

7. Шатня Н. Залучаємо педагогів до розроблення програми розвитку ДНЗ / Н. Шатня, О. Бороздіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2015. – № 5. – С. 25–32.

Інтернет-ресурси:

<https://www.google.com/search?q>

https://vstart.com.ua/files/programa_vpevnenii_start_2017.pdf

<https://pedpresa.ua>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

<http://doshkilnaosvita333.blogspot.com/2017/>

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗРОБКИ
ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

Змістовий модуль І.

Теоретико-методологічні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку

Семінарське заняття 1.

Тема: Розробка й реалізація програм для дошкільників як умова забезпечення якості дошкільної освіти (2 год.)

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Сутність поняття «освітня програма для дітей дошкільного віку».
2. Розробка програмного забезпечення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти як результату реалізації організаційної управлінської функції.
3. Науково-методичні засади розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку.
4. Гуманістична спрямованість освітніх програм для дошкільників.
5. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні як основа для створення сучасних освітніх програм для дошкільників.
6. Зумовленість змісту освітніх програм необхідністю забезпечення наступності між ланками освіти в умовах освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ).

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: Базовий компонент дошкільної освіти в Україні – основа для створення сучасних освітніх програм для дошкільників; гуманістична спрямованість освітніх програм для дітей дошкільного віку; наявність та необхідність наступності змісту освітніх програм між ланками дошкільної освіти й початкового навчання.

Рекомендовані джерела.

Основні [1, 2, 3, 4, 5].

Додаткові [5].

Семінарське заняття 2.

Тема: Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників (2 год.)

Питання для обговорення

1. Нормативно-правова основа розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників.
2. Закони України «Про освіту» (Закон від 05.09.2017 р.№ 2145 - VIII); «Про дошкільну освіту» (зі змінами). Указ Президента України «Про стратегію

національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» від 13.10.2015 № 580/2015.

3. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти України).

4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 № 641).

5. Чинний Порядок надання навчальній літературі, засобам навчання й навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України.

6. Інструктивно-методичний лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про розроблення програм для дошкільної освіти» № 1/9-152 від 28 лютого 2013 р.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм для дошкільників.

Рекомендовані джерела.

Основні [1, 2, 3, 4, 5].

Додаткові [5, 7].

Семінарське заняття 3.

Тема: Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей дошкільного віку (2 год.)

Питання для обговорення

1. Відродження й розбудова національної системи освіти.

2. Гуманізація, деідеологізація дошкільної освіти. Визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, самоцінності дошкільного дитинства.

3. Поліпрограманість, варіативність програмного забезпечення сучасної дошкільної освіти.

4. Варіативність програмного забезпечення дошкільної освіти як передумова інноваційності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Варіативність програмного забезпечення як умова формування орієнтації фахівців дошкільної освіти на вдосконалення фахової компетентності.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити зміст семінару-тренінгу «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу ЗДО як умова актуалізації управлінсько-педагогічної творчості фахівців дошкільної освіти».

Рекомендовані джерела.

Основні [1, 2, 3, 4, 5].

Додаткові [1, 2, 3, 4, 5, 6].

Змістовий модуль 2.

Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей дошкільного віку

Семінарське заняття 4.

Тема: Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження освітніх програм для дошкільників в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання.
2. Сутність освітніх програм для дошкільників радянського періоду розвитку суспільного дошкільного виховання.
3. Особливості впровадження програм означеного періоду в практику освіти дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити зміст лекції-дискусії «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу як умова діяльності закладу дошкільної освіти в режимі розвитку».

Рекомендовані джерела.

Основні [3].

Додаткові [5].

Семінарське заняття 5.

Тема: Типова програма виховання й навчання в дитячому садку (1984 р.) (2 год.)

Питання для обговорення

1. «Типова програма виховання й навчання у дитячому садку» (за ред. Р. Курбатової, М. Поддякова; 1984 р.).
2. Значення та особливості виховання й навчання дітей дошкільного віку на підставі єдиної типової програми.
3. Типова програма виховання й навчання в дошкільному навчальному закладі як основа для розробки програмно-методичних документів дошкільної освіти в союзних республіках СРСР.
4. Єдина типова програма як підґрунтя для навчально-дисциплінарного підходу до виховання дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити зміст семінару-практикуму з використанням елементів «мозкового штурму»: «Гуманізація й деідеологізація програм для дошкільників як умова якості дошкільної освіти».

Рекомендовані джерела.

Основні [3].

Додаткові [5].

Семінарське заняття 6.

Тема: Історія створення й характеристика освітніх програм для дошкільників у період відродження й розбудова національної системи освіти (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження освітніх програм для дошкільників у період відродження й розбудова національної системи освіти.

2. Сутність освітніх програм для дошкільників періоду становлення національної системи освіти.

3. Особливості впровадження програм означеного періоду в практику освіти дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити зміст лекції-«прес-конференції» із залученням спеціалістів з проблеми, яка вивчається «Зміст програмного забезпечення на засадах інтегративного підходу як зміна пріоритетів, напрямків, форм, методів освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти».

Рекомендовані джерела.

Основні [3].

Додаткові [1, 2, 3, 4, 5, 6].

Змістовий модуль 3.

Створення й характеристика освітніх програм для дошкільників на початку XXI тисячоліття

Семінарське заняття 7.

Тема: Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження сучасних вітчизняних комплексних програм в освітній процес закладу дошкільної освіти.

2. Сутність сучасних вітчизняних комплексних програм для дітей дошкільного віку.

3. Особливості впровадження сучасних вітчизняних комплексних програм в практику освіти дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей дошкільного віку.

Рекомендовані джерела.

Основні [1, 2, 3, 4, 5].

Додаткові [1, 2, 3, 6].

Семінарське заняття 8.

Тема: Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей дошкільного віку (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження сучасних вітчизняних парціальних програм в освітній процес закладу дошкільної освіти.

2. Сутність сучасних вітчизняних парціальних програм для дітей дошкільного віку.

3. Особливості впровадження вітчизняних парціальних програм в практику освіти дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дошкільників; визначити напрямок парціальної програми для здійснення її розробки.

Рекомендовані джерела.

Основні [2, 3, 4, 5].

Додаткові [4, 7].

Семінарське заняття 9.

Тема: Сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження сучасних вітчизняних програм для дітей з особливими потребами в освітній процес закладу дошкільної освіти.

2. Сутність сучасних вітчизняних освітніх програм для дітей з особливими потребами.

3. Особливості впровадження вітчизняних програм для дітей з особливими потребами в освітню практику закладів дошкільної освіти.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: сучасні вітчизняні освітні програми для дітей з особливими потребами

Рекомендовані джерела.

Основні [2, 4, 5].

Додаткові [5].

Семінарське заняття 10.

Тема: Зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку (2 год.)

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження зарубіжних програм в практику сучасної вітчизняної освіти дітей дошкільного віку.

2. Сутність зарубіжних освітніх програм для дітей дошкільного віку.

3. Особливості впровадження зарубіжних програм в практику роботи сучасних вітчизняних закладів дошкільної освіти.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Підготувати відео-презентацію: сучасні зарубіжні освітні програми для дітей дошкільного віку

Рекомендовані джерела.

Основні [3].
Додаткові [5].

Змістовий модуль 4.
Розробка, затвердження й упровадження освітніх програм для дітей дошкільного віку

Семінарське заняття 11.

Тема: Розробка й затвердження освітніх програм для дітей дошкільного віку (2 год.)

Питання для обговорення

1. Розробка парціальних програм для дошкільників на засадах загальнонаукових й специфічних принципів.
2. Складові структури освітніх програм для дітей дошкільного віку.
3. Затвердження Міністерством освіти і науки України освітніх програм для дошкільників.
4. Схвалення програм комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України.
5. Грифування освітніх програм для дітей дошкільного віку та їх використання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити парціальну програму за власним визначенням її напрямку.

Рекомендовані джерела.

Основні [5].
Додаткові [7].

Семінарське заняття 12.

Тема: Упровадження освітніх програм для дошкільників в освітню практику закладів дошкільної освіти (2 год.)

Питання для обговорення

1. Упровадження загальноукраїнських, регіональних, локальних програм на рівні всієї України, регіону та окремого закладу дошкільної освіти.
2. Експертиза освітніх програмних документів.
3. Аналіз програмних матеріалів за певними показниками.
4. Відмінності в теоретичних основах і технологічних особливостях програм.
5. Вибір освітніх програм педагогічними колективами ЗДО та особливості їх упровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти.
6. Поради щодо вибору освітньої програми закладом дошкільної освіти, особливостей її реалізації в освітньому процесі ЗДО.
7. Порушення прав закладів дошкільної освіти у виборі програм для дітей дошкільного віку.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Розробити зміст лекції з аналізом та обговоренням конкретних ситуацій з реальної управлінської практики «Впровадження програм для дітей дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти»

Рекомендовані джерела.

Основні [5].

Додаткові [7].

Рекомендовані джерела

Основні

1. Дитина : освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк ; авт. кол. А. Г. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред. А. Г. Беленька, М. А. Машовець. – Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
2. Низковська О. Новинки програмно-методичного забезпечення змісту дошкільної освіти / О. Низковська // Дошкільне виховання. – 2017. – № 2. – С. 10–15.
3. Пономаренко Т. О. Теорія і методика формування управлінської культури керівників дошкільної освіти : монографія / Тетяна Олександрівна Пономаренко. – Суми : Вінниченко М. Д., 2017. – С. 42–61.
4. Про особливості організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2018-2019 навчальному році: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-386 від 13.06.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?q>
5. Про розроблення програм для дошкільної освіти: Інструктивно-методичний лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-152 від 28.02. 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?q>

Додаткові

1. Дитина в дошкільні роки : комплексна освітня програма / автор. колектив ; наук. керівник К. Л. Крутій. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2016. – 160 с.
2. Комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів «Світ дитинства» / упор. : О. М. Байєр, Л. В. Батліна, А. М. Богуш; за заг. ред. Л. В. Батліної. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 200 с.
3. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.
4. Парціальні програми у ДНЗ. Методичні рекомендації щодо створення та використання парціальних програм у дошкільному навчальному закладі / укладачі: Є. Ф. Ковтун, Л. Б. Міщенко. – Суми, СОППО.– 2009.– 44 с.
5. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти : Навчальний посібник / Тетяна Олександрівна Пономаренко. – Краматорськ, КЕГП, 2012. – С. 135–173.
6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» /

[О. І. Білан]; за заг. ред. О. Низьковської. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 264 с.

7. Шатня Н. Залучаємо педагогів до розроблення програми розвитку ДНЗ / Н. Шатня, О. Бороздіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2015. – № 5. – С. 25–32.

Інтернет-ресурси:

<https://www.google.com/search?q>

https://vstart.com.ua/files/programa_vpevnenii_start_2017.pdf

<https://pedpresa.ua>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

<http://doshkilnaosvita333.blogspot.com/2017/>